

Rapport

Psychologie en Onderwijswetenschappen
Expertisecentrum Onderwijs en Professionalisering

Resultaten Alumni-onderzoek 2015

Bachelors

van: Kathleen Schlusmans en Rieny van den Munckhof

Open Universiteit
www.ou.nl

Inhoud

Voorwoord	3
1 Aanpak en probleemstelling	4
2 Respons	5
3 Resultaten	5
3.1 Tevredenheid over de opleiding algemeen	6
3.2 Tevredenheid over verschillende aspecten van de opleiding	7
3.3 Tevredenheid over aangeleerde vaardigheden	9
3.4 Opnieuw dezelfde OU-opleiding kiezen	12
3.5 Zou de opleiding aan de Open Universiteit aanraden aan vrienden, familie of collega's	13
3.6 Opbrengsten van de studie	14
3.7 Arbeidssituatie bij de start van de studie en nu	15
3.8 Studie na de bacheloropleiding	17
4 Conclusies	18

Voorwoord

Het onderwijs van de Open Universiteit is behoorlijk aan het veranderen. Zo ook de manier waarop de kwaliteit van het onderwijs geëvalueerd wordt. Mede ingegeven door de Instellingstoets Kwaliteitszorg (ITK) is de hele systematiek rondom het meten van kwaliteit in 2015 onder de loep genomen. Hoofdkenmerken van de veranderingen zijn 'standaardisatie' en 'inperking' met als doelen het verhogen van de respons en de bruikbaarheid van de gegevens. Het maakt ook de vergelijkingen (longitudinaal of tussen diverse populaties) beter mogelijk.

Tevens zijn er wijzigingen doorgevoerd voor wat betreft het niveau waarop gerapporteerd wordt. De resultaten worden anders dan voorheen niet alleen op instellingsniveau maar ook op opleidingsniveau gerapporteerd.

In het voorliggende rapport wordt verslag gedaan van de resultaten van de alumni-enquête 2015 op instellingsniveau. Alle bachelor alumni die in de periode 2011, 2012 en 2013 zijn afgestudeerd en die inmiddels nog geen masterdiploma bij de Open Universiteit hebben behaald, zijn bevraagd. Over het algemeen zijn de alumni erg tevreden over de kwaliteit van de opleidingen. Meer dan 80% zou dezelfde opleiding opnieuw doen en zelfs een hoger percentage zou de opleiding aanraden aan anderen.

1 Aanpak en probleemstelling

Bij het onderzoek bij de alumni van de Open Universiteit staan de volgende vragen centraal:

1. Hoe tevreden zijn de studenten over de opleiding als ze twee/drie jaar na afstuderen terugkijken?
2. In hoeverre heeft de opleiding voldoende aandacht besteed aan academische en wetenschappelijke vaardigheden?
3. Wat zijn de belangrijkste opbrengsten van de studie?
4. Zou men de studie opnieuw doen? en
5. Zou men de studie aan anderen aanraden?

Er is door het ECOP een vragenlijst ontwikkeld om een antwoord te krijgen op deze vijf vragen. Deze vragenlijst is besproken in de universitaire commissie onderwijs (UCO) en op basis van de commentaren bijgesteld.

De vragenlijst is voorgelegd aan de bachelor alumni die in 2011, 2012 of 2013 een getuigschrift hebben behaald. Alleen bachelor-studenten die al een mastergetuigschrift bij de OU gehaald hebben, zijn buiten de selectie gehouden. Deze alumni worden meegenomen bij de bevraging van de masteralumni.

2 Respons

Er zijn in totaal 520 bachelor alumni uitgenodigd, waarvan 142 (27%) hebben gerespondeerd. In onderstaande tabel wordt de respons per opleiding weergegeven.

	Uitgenodigd	Respons	Responspercentage
BA Algemene Cultuurwetenschappen	89	29	33%
BA Bedrijfskunde	22	5	23%
BA Rechtsgelerdheid	119	22	18%
BA Informatica	25	11	44%
BA Psychologie	230	62	27%
BA Milieu-natuurwetenschappen	26	11	42%

Tabel 1 Respons per opleiding

3 Resultaten

Bij de rapportage van de resultaten gaan we uit van de normen die door het UCO (mei 2016) zijn vastgesteld. De Open Universiteit streeft ernaar om minimaal een score goed te behalen.

Op een tienpunt schaal

- 9-10 excellent
- 7<9 goed
- 6<7 voldoende
- < 6 onvoldoende

Op een vijfpunt schaal:

- >4 excellent
- $3,5 \leq 4$ goed
- $3 \leq 3,5$ voldoende
- <3 onvoldoende

3.1 Tevredenheid over de opleiding algemeen

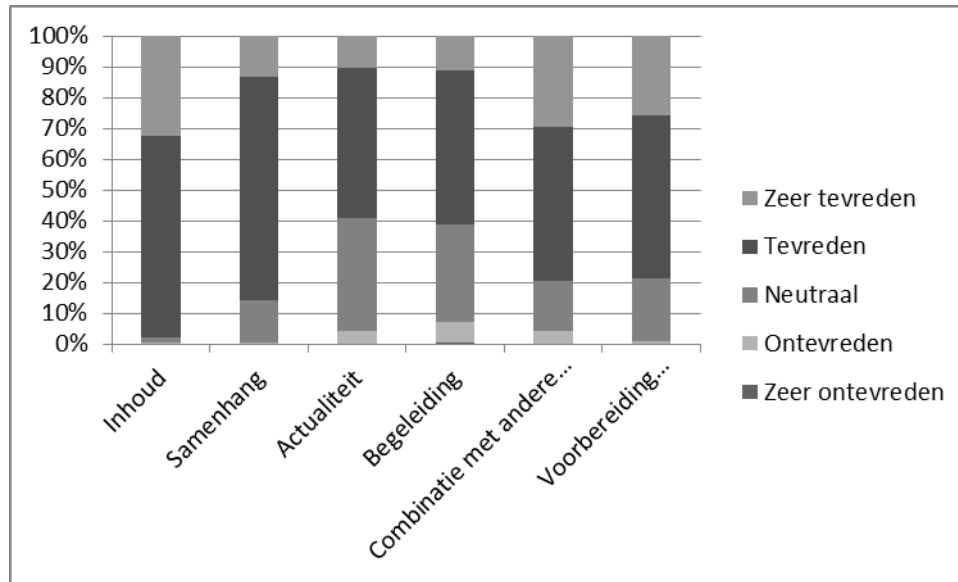
In de eerste vraag van de enquête is aan studenten gevraagd om een rapportcijfer te geven aan de opleiding. De meeste opleidingen krijgen een 8 of hoger.

Opleiding	N	Gemiddelde
BA Algemene Cultuurwetenschappen	29	8,0
BA Bedrijfskunde	5	8,2
BA Rechtsgeleerdheid	22	7,6
BA Informatica	11	8,2
BA Psychologie	62	8,0
BA Milieu-natuurwetenschappen	11	8,1
BA totaal	142	7,9

Tabel 2 Rapportcijfer 1-10

3.2 Tevredenheid over verschillende aspecten van de opleiding

In een volgende vraag is gevraagd om aan te geven hoe tevreden men was over respectievelijk de inhoud van de studie, de mate waarin de studie te combineren was met andere activiteiten, de samenhang van het studieprogramma, de mate waarin de opleiding aansloot bij actuele ontwikkelingen en de begeleiding. Studenten zijn het meest tevreden over de inhoud van de opleidingen en het minst tevreden over de mate waarin de opleiding aansluit bij actuele ontwikkelingen en de begeleiding.

Figuur 1 Tevredenheid over diverse aspecten van de opleiding

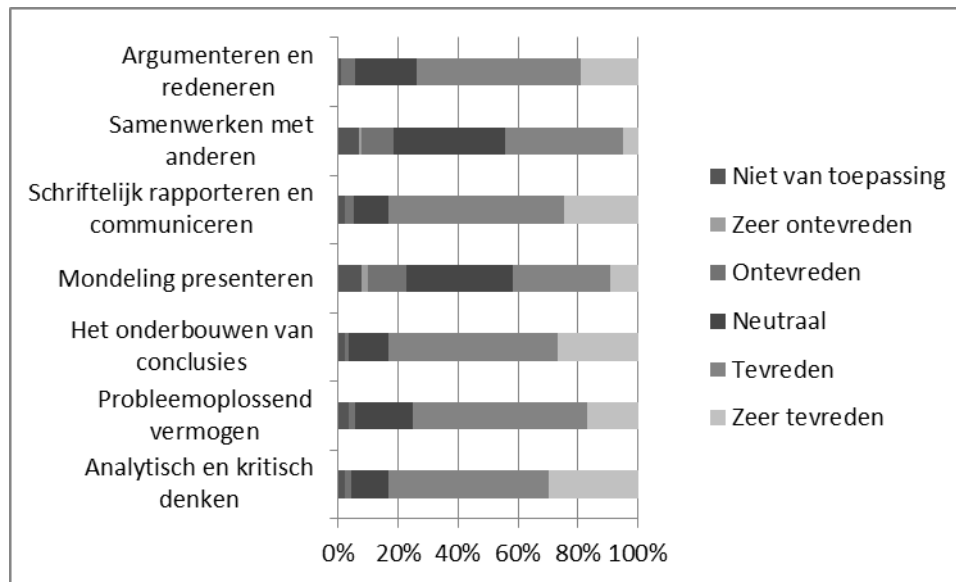
Als we dit nader bekijken per opleiding dan zien we enkele opvallende verschillen. Rechtsgeleerdheid scoort in verhouding tot de andere opleidingen laag op actualiteit en informatica scoort laag wat de mate waarin te studie te combineren is met andere activiteiten.

Opleiding	N	Inhoud	Samenhang	Actualiteit	Begeleiding	Te combineren	Voorbereiding op master
BA Algemene Cultuurwetenschappen	30	4,47	4,00	3,43	3,77	4,10	3,96
BA Bedrijfskunde	5	4,20	4,20	4,00	3,40	4,20	3,80
BA Rechtsgeleerdheid	22	4,14	3,82	3,32	3,36	4,05	4,11
BA Informatica	11	4,27	3,82	3,91	3,64	3,27	3,75
BA Psychologie	63	4,29	4,05	3,73	3,70	4,21	4,14
BA Milieu-natuurwetenschappen	11	4,27	4,00	4,09	3,73	3,73	3,83
BA totaal	142	4,30	3,99	3,65	3,65	4,05	4,03

Tabel 3 Tevredenheid per opleiding

3.3 Tevredenheid over aangeleerde vaardigheden

Aan de alumni is ook gevraagd hoe tevreden zij zijn over de aangeleerde vaardigheden. Hierbij springen twee vaardigheden er in negatieve zin uit: presenteren en samenwerken met anderen.

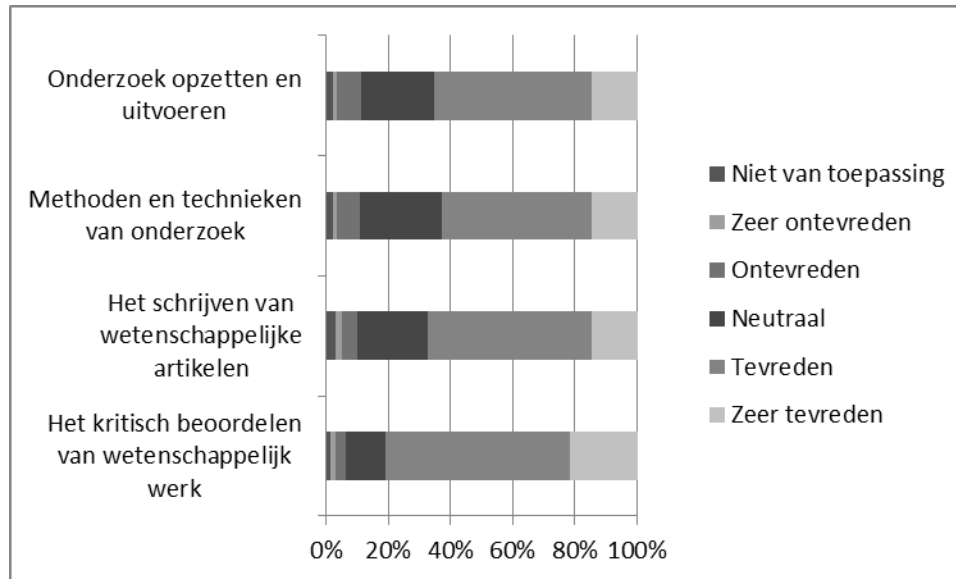
Figuur 2 Tevredenheid over aangeleerde vaardigheden

Als we naar de verschillende opleidingen kijken dan blijkt de vorige constatering vooral bij informatica en bij managementwetenschappen te gelden.

	CW	INF	BK	NW	PSY	RW	Totaal
N	30	11	5	11	63	22	142
Analytisch en kritisch denken	4,17	3,82	4,20	4,18	4,22	4,18	4,17
Probleemoplossend vermogen	4,03	3,73	4,00	3,91	4,02	4,14	4,01
Het onderbouwen van conclusies	4,17	3,91	4,40	3,91	4,16	4,27	4,15
Mondeling presenteren	3,70	3,36	2,40	4,18	3,46	3,77	3,57
Schriftelijk rapporteren en communiceren	4,43	3,55	3,80	4,00	4,11	4,09	4,11
Samenwerken met anderen	3,63	3,00	3,20	3,64	3,60	3,82	3,58
Argumenteren en redeneren	3,90	3,64	4,20	3,91	3,84	4,14	3,90

Tabel 4 Tevredenheid over aangeleerde vaardigheden per opleiding

Als we naar de wetenschappelijke vaardigheden kijken dan zijn de alumni erg tevreden over de mate waarin deze vaardigheden zijn aangeleerd.

Figuur 3 Tevredenheid over wetenschappelijke vaardigheden

	CW	INF	BK	NW	PSY	RW	Totaal
N	30	11	5	11	63	22	142
Het kritisch beoordelen van wetenschappelijk werk	4,13	3,73	4,20	3,91	4,14	3,59	4,01
Het schrijven van wetenschappelijke artikelen	4,17	3,18	3,40	3,36	3,90	3,73	3,82
Methoden en technieken van onderzoek	3,73	3,55	3,80	3,55	3,98	3,23	3,74
Onderzoek opzetten en uitvoeren	3,83	3,45	3,80	3,36	3,95	3,45	3,76

Tabel 5 Tevredenheid over wetenschappelijke vaardigheden per opleiding

3.4 Opnieuw dezelfde OU-opleiding kiezen

Aan studenten werd gevraagd of ze, als ze opnieuw zouden kunnen beginnen, dezelfde opleiding zouden kiezen. Iets minder dan de helft zegt volmondig ja en bijna 40% zeg ja, ik denk het wel.

Als redenen om te twijfelen werden genoemd:

- Carrièrekansen of kansen op een baan (bij CW en Psy)
- Zwaar om te doen naast een fulltime baan
- Problemen met MC-tentamens
- De periode was erg lang en zwaar en de offers zijn groot geweest
- De toenemende digitalisering
- De studie duurt erg lang

Als redenen om zeker wel opnieuw te beginnen werden genoemd:

- Boeiende ervaring
- Laat toe om studie te combineren met werk en gezin
- De enige opleiding die flexibel met werk te combineren is
- Vond de inhoud praktischer en actueler dan ik dacht
- Uitstekende studie
- Ik vond het moeilijk dan de reguliere universiteit maar heb het daardoor beter onthouden
- Ik heb leren redeneren en onderbouwen

	CW	INF	BK	NW	PSY	RW	Totaal
N	30	11	5	11	63	22	142
Nee, zeker niet	0%	0%	0%	0%	0%	9%	1%
Nee, ik denk het niet	3%	9%	0%	18%	8%	5%	7%
Misschien	13%	9%	0%	18%	6%	14%	10%
Ja, ik denk het wel	37%	46%	20%	18%	43%	46%	39%
Ja, zeker wel	47%	36%	80%	46%	43%	27%	42%

Tabel 6 Zou de studie opnieuw kiezen

3.5 Zou de opleiding aan de Open Universiteit aanraden aan vrienden, familie of collega's

Aan de alumni werd gevraagd of ze de opleiding aan anderen zouden aanraden. Iets minder dan de helft zegt volmondig ja en bijna 40% zeg ja, ik denk het wel. Er zijn wel verschillen tussen de opleidingen. Bij de opleiding rechtsgelerdheid scoort de groep die het zeker zou aanraden duidelijk lager.

Als redenen om te twijfelen wordt aangegeven:

- De didactische aanpak
- Het nieuwe model met minder flexibiliteit
- Hangt af van de persoonlijke omstandigheden van degene die ik het zou aanraden
- De digitalisering
- Duurt erg lang en kans op een betere carrière is twijfelachtig
- Veel zelfdiscipline nodig en af en toe moeilijk om het vol te houden

Als redenen om ja zeker wel te antwoorden wordt genoemd:

- Ik heb er plezier aan beleefd en dat gun ik anderen ook
- Interessante studie en heb het met veel plezier gedaan
- Een hoog kwalitatieve opleiding in vergelijking met andere universiteiten
- Goede begeleiding en goed studiemateriaal
- Inpasbaarheid in privéleven hoog
- Is fijn te combineren met werk
- Zelf tijd indelen

	CW	INF	BK	NW	PSY	RW	Totaal
N	30	11	5	11	63	22	142
Nee, zeker niet	0%	0%	0%	0%	0%	9%	1%
Nee, ik denk het niet	0%	0%	0%	0%	0%	5%	1%
Misschien	13%	9%	0%	0%	14%	14%	12%
Ja, ik denk het wel	37%	27%	60%	46%	33%	46%	37%
Ja, zeker wel	50%	64%	40%	55%	52%	27%	49%

Tabel 7 Zou de studie aanraden aan anderen

3.6 Opbrengsten van de studie

Aan de alumni werd gevraagd om de drie belangrijkste opbrengsten van de studie aan te geven. In alle gevallen is het zichzelf ontwikkeld hebben de belangrijkste opbrengst. Verschillen tussen opleidingen hebben vooral betrekking op carrière-opbrengsten. Bij informatica en bij rechtsgeleerdheid geven 36% van de alumni aan dat ze hun huidige functie beter kunnen vervullen en bij natuurwetenschappen geeft 27% aan dat ze een (nieuwe) baan hebben gekregen. Ook bij psychologie en bij rechten schat ongeveer 20% in dat de kansen op een nieuwe baan vergroot zijn.

	CW	INF	BK	NW	PSY	RW	Totaal
N	30	11	5	11	63	22	142
Ik heb mezelf verder ontwikkeld	86%	73%	100%	82%	95%	73%	87%
Ik heb veel meer kennis over hetgeen in de opleiding behandeld is	62%	36%	40%	46%	40%	36%	44%
Ik ben goed voorbereid op mijn masterstudie	59%	27%	20%	9%	37%	27%	36%
Ik heb plezier in de studie gekregen	31%	36%	20%	9%	24%	14%	23%
Ik kan mijn huidige functie beter vervullen	7%	36%	20%	18%	18%	36%	20%
Mijn kansen op een (nieuwe) baan zijn vergroot	0%	9%	0%	9%	19%	18%	13%
Ik kan maatschappelijk of bestuurlijk beter functioneren	7%	18%	20%	9%	7%	5%	9%
Ik heb een (nieuwe) baan gekregen	0%	0%	0%	27%	7%	14%	7%
Ik heb een hogere positie verworven	3%	9%	0%	0%	8%	5%	6%
Ik word meer gewaardeerd door collega's en door mijn leidinggevende	0%	27%	20%	0%	3%	5%	5%
Ik word meer gewaardeerd door collega's en door mijn directe omgeving (familie/vrienden/kennissen)	3%	9%	20%	0%	3%	5%	4%
Ik heb mijn financiële situatie verbeterd	3%	9%	0%	0%	0%	0%	1%
Anders	3%	0%	0%	9%	3%	5%	4%

Tabel 8 Opbrengsten van de studie

3.7 Arbeidssituatie bij de start van de studie en nu

Er is gevraagd hoe de arbeidssituatie van de studenten eruitzag bij het begin van de studie en nu en dan blijkt dat meer dan 80% van de studenten bij het begin van de studie aan het werk waren, het zij in loondienst hetzij in een eigen bedrijf of als zzp-er. Op dit moment zien we dat van de 9 studenten die geen betaald werk hadden of werkzoekend waren, er vier aan het werk zijn. Bij de studenten die aan het werk waren zijn er 10 werkzoekend geworden en hebben er 4 geen betaald werk.

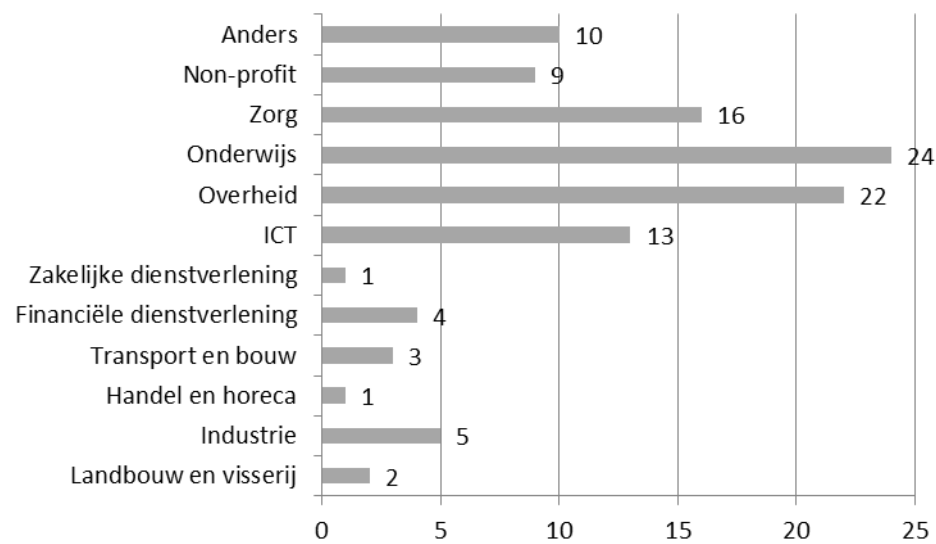
	Bij start studie		Op dit moment	
	N	%		N
In loondienst	113	80%		
			In loondienst	87
			Eigen bedrijf/zzp-er	13
			Geen betaald werk	4
			Werkzoekend	8
			Arbeidsongeschikt	2
			Gepensioneerd	9
Eigen bedrijf/zzp-er	10	7%		
			In loondienst	2
			Eigen bedrijf/zzp-er	7
			Werkzoekend	2
			Gepensioneerd	1
Geen betaald werk	7	5%		
			In loondienst	3
			Eigen bedrijf/zzp-er	1
			Geen betaald werk	3
			Gepensioneerd	1
Werkzoekend	2	1%		
			In loondienst	1
			Werkzoekend	1
Arbeidsongeschikt	6	4%		
			In loondienst	2
			Eigen bedrijf/zzp-er	1
			Arbeidsongeschikt	6

Gepensioneerd	8	6%		
			Gepensioneerd	8

Tabel 9 Arbeidssituatie bij de start van de studie en nu

**) Respondenten konden meerdere opties aanvinken. Men kan op een bepaald moment bijvoorbeeld zowel in loondienst zijn, als ook een eigen bedrijf hebben. Of deels arbeidsongeschikt zijn en deels aan het werk.*

Aan alumni is ook gevraagd in welke branche men op dit moment werkzaam is. Dit wordt weergegeven in figuur 4. De meeste alumni zijn werkzaam in het onderwijs of bij de overheid.

Figuur 4 Branche waarin de alumni nu werkzaam zijn.

3.8 Studie na de bacheloropleiding

Aan de alumni is gevraagd of ze na hun bacheloropleiding nog een andere studie zijn gaan volgen. De grootste groep is gestart met een master aan de Open Universiteit. 17% is gestopt en 8% is een master bij een andere instelling gaan volgen. De meeste daarvan zijn naar een andere Nederlandse universiteit gegaan, 2 naar een buitenlandse universiteit. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat alle alumni die met een master aan de OU gestart zijn en die op het moment van de bevraging al hadden afgerond niet meer met de bachelor vragenlijst benaderd zijn. We kunnen dus aannemen dat een groter percentage de masteropleiding bij de OU gevolgd heeft dan uit deze vragenlijst blijkt.

	N	%
Ja, een master bij de Open universiteit	105	74%
Ja, een master aan een andere Nederlandse Universiteit	9	7%
Ja, een master aan een andere buitenlandse universiteit	2	1%
Nee	24	17%
Missing	2	1%
Totaal	142	100%

Tabel 10 Verder studeren na de bachelor

De voornaamste reden om naar een andere universiteit te gaan was dat de opleiding die men wilde doen niet door de OU werd aangeboden. In een beperkt aantal gevallen verkiest men een andere onderwijssysteem.

	N	%
De masteropleiding die ik wilde doen werd niet bij de OU aangeboden	6	55%
Ik wilde liever bij een traditionele universiteit studeren	2	18%
Ik miste het contact met docenten en medestudenten	3	27%
Anders, namelijk	2	18%
Totaal	1	100%

Tabel 11 Redenen om geen master bij de OU te doen.

Aan de studenten die niet met de master gestart zijn is gevraagd waarom niet. Er wordt een variëteit van redenen gegeven waarbij het inlassen van een studiepauze of toch niet helemaal de master gevonden hebben die bij hen past de belangrijkste reden waren.

	N	%
Heb even een studiepauze ingelast en ga misschien later wel een masteropleiding doen	5	21%
Ik heb voorlopig geen tijd meer om te studeren	4	17%
Ik vind een bachelor diploma voldoende	5	21%
Studeren naast andere activiteiten viel mij te zwaar	1	4%
Anders	12	50%
Totaal	24	100%

Tabel 12 Redenen om niet verder te studeren

4 Conclusies

Het alumnionderzoek 2015 bij de afgestudeerde bachelors levert een erg positief beeld op. Studenten zijn erg tevreden over de opleiding die zij gevolgd hebben. Met name de inhoud en de mate waarin de studie te combineren was met andere activiteiten scoren erg hoog. De belangrijkste opbrengst van de studie is persoonlijke ontwikkeling. Meer dan 80% van de alumni zou de studie opnieuw kiezen of zou ze aanraden aan vrienden, familie of collega's.

Belangrijkste verbeterpunten zouden kunnen liggen in het verhogen de aandacht die er is voor mondeling presenteren en samenwerken.